

Poklicna matura za drugi predmet – zdravstvena nega

IZPITNE VSEBINE ZA USTNI IZPIT ZA LETO 2025

Zagotavljanje varnosti in zdravja zdravstvenega delavca pri delu

1. Opišite osebno urejenost na delovnem mestu, higieno rok in uporabo osebne varovalne opreme.
2. Razložite pravilno ravnanje z odpadki v zdravstvu.
3. Razlikujte biološka, kemijska, fizikalna, ergonomska tveganja v zdravstvu in varnostne ukrepe.
4. Pojasnite sprejem, odpust in premestitev pacienta.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih dihanje in krvni obtok ter vzdrževanje normalne telesne temperature

1. Opišite normalne vrednosti pri merjenju in opazovanju dihanja, pulza, krvnega tlaka, telesne temperature ter njihova odstopanja.
2. Opišite normalno stanje, kvalitativne in kvantitativne motnje zavesti, opazovanje in oceno zavesti.
3. Razložite ustrezno ukrepanje ob odstopanjih od normalnih vrednosti pri dihanju, pulzu, krvnemu tlaku, telesni temperaturi in motnji zavesti.
4. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih dihanje in krvni obtok ter vzdrževanje normalne telesne temperature glede na zdravstveno stanje pacienta.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje

1. Utemeljite pomen prehrane zdravega in bolnega človeka
2. Razlikujte različne načine hranjenja (per os, enteralno, parenteralno hranjenje), težave, zaplete in motnje hranjenja).
3. Razložite ustrezno ukrepanje ob pojavu težav, zapletov in motenj hranjenja pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje.
4. Opišite merjenje bilance tekočin.
5. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje glede na zdravstveno stanje pacienta.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje

1. Opišite opazovanje in normalne vrednosti pri izločanju urina, iztrebljanju blata in odstopanja.
2. Razložite ustrezno ukrepanje ob pojavu težav, zapletov in motenj pri izločanju urina, iztrebljanju blata, bruhanju, prekomernem znojenju.
3. Razlikujte črevesne in urinske izločalne stome, zaplete, pripomočke in razložite oskrbo izločalnih stom.
4. Opišite namen, kontraindikacije, zaplete in zdravstveno nego pri aplikaciji čistilne klizme.
5. Pojasnite zdravstveno nego pacienta s stalnim urinskim katetrom in urinsko inkontinenco.
6. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje glede na zdravstveno stanje pacienta.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega

1. Utemeljite pomen gibanja za zdravje pacienta.
2. Opišite motnje gibljivosti in zaplete zaradi dolgotrajne negibljivosti (razjeda - poškodba zaradi pritiska, kontrakture, venska tromboza, zastojna pljučnica), dejavnike tveganja in ukrepe za njihovo preprečevanje.
3. Razlikujte vrste in uporabo različnih pripomočkov za varno gibanje pacienta.
4. Razložite načela za varno dvigovanje in premikanje ter prevoz pacienta.
5. Opišite ustrezne položaje pacienta glede na njegovo zdravstveno stanje.
6. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega glede na zdravstveno stanje pacienta.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti spanje in počitek

1. Razložite pomen spanja ter motnje spanja in počitka.
2. Opišite ukrepe za preprečevanje nespečnosti.
3. Opišite načela urejanja bolniške postelje.
4. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti spanje in počitek glede na zdravstveno stanje pacienta.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih osebna higiena in urejenost ter oblačenje in slačenje

1. Opišite pomen osebne higiene za pacienta.
2. Opišite opazovanje kože in vidnih sluznic, pozna spremembe na koži, vidnih sluznicah, lasišču in nohtih.
3. Opišite opazovanje ustne votline in zob, razlikuje spremembe in vzroke za nastanek sprememb.
4. Razlikujte ravnanje s čistim in umazanim perilom.
5. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih osebna higiena in urejenost ter oblačenje in slačenje glede na zdravstveno stanje pacienta.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju

1. Naštejte nevarnosti, ki pretijo pacientu in ukrepe za zagotavljanje njegove varnosti.
2. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju glede na zdravstveno stanje pacienta.
3. Opišite osebno urejenost na delovnem mestu, higieno rok in uporabo osebne varovalne opreme.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih odnosi z ljudmi, izražanje čustev, občutkov in potreb ter duhovnih potreb

1. Naštejte načela Kodeksa etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije.
2. Opišite verbalno in neverbalno komunikacijo in pravila komuniciranja v zdravstveni negi.
3. Opišite komunikacijo z gluhim, naglušnim, slepim in slabovidnim pacientom.
4. Razlikujte akutno in kronično bolečino, opišite opazovanje in oceno bolečine ter aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri pacientu z bolečino.
5. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih odnosi z ljudmi, izražanje čustev, občutkov in potreb ter izražanju duhovnih potreb.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti razvedrilo in rekreacija ter delo in ustvarjalna zaposlitev

1. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih razvedrilo in rekreacija ter delo in ustvarjalna zaposlitev.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti učenje in skrb za lastno zdravje

1. Opišite stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti učenje in skrb za lastno zdravje.

Diagnostično-terapevtski postopki v zdravstveni negi

1. Razlikujte laboratorijske preiskave in obvlada kapilarni odvzem krvi, odvzem urina, blata, sputuma in brisov;
2. Opišite antropometrične meritve.
3. Razlikujte vrste preiskav in diagnostični in terapevtski namen pri funkcijskih, ultrazvočnih, endoskopskih, radioloških, radioizotopskih preiskavah in magnetni resonanci.
4. Opišite pripravo pacienta na spirometrijo, EKG, EEG, jedrsko magnetno resonanco.
5. Opišite zaščito pred ionizirajočim sevanjem.
6. Opišite zaplete ter zdravstveno nego pacienta pri endoskopskih in radioloških preiskavah s kontrastnimi sredstvi.
7. Razlikujte vrste punkcij ter opišite diagnostični in terapevtski namen punkcije, biopsije, zaplete ter zdravstveno nego pacienta po punkciji ali biopsiji.
8. Opišite farmakološke oblike zdravil in razvrstitev zdravil po ATC (anatomsko-terapevtsko-kemijski) klasifikaciji.
9. Razložite pravila in načine za varno aplikacijo zdravil.
10. Opišite neželene učinke zdravil in ustrezno ukrepanje.
11. Opišite zaplete pri aplikaciji injekcije.
12. Opišite zdravstveno nego pacienta z infuzijo.

Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

1. Opišite zaporedje ukrepov v prvi pomoči in nujni medicinski pomoči ter triažo.
2. Glede na vrsto poškodbe pravilno izberite ustrezen položaj, prenos in transport poškodovanca.
3. Opišite pristop k pacientu po DRABC.
4. Opišite pregled pacienta po pristopu ITLS.
5. Razlikujte vrste krvavitev in obvlada načine zaustavljanja.
6. Razlikujte vrste šoka, vzroke, znake in pravilno ukrepanje.
7. Opišite motnje zavesti, vzroke, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
8. Opišite kardiopulminalno oživljanje odrasle osebe, otroka in dojenčka.
9. Opišite uporabo AED (avtomatski zunanji defibrilator).
10. Razlikujte akutne zastrupitve, opišite znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
11. Razlikujte delno in popolno zaporo dihalne poti zaradi tujka pri odrasli osebi, dojenčku in otroku, opišite znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
12. Razlikujte vrste poškodbenih ran, opišite zaplete in pravilno oskrbo ran.
13. Razlikujte vrste opeklin, opišite znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
14. Razlikujte poškodbe zaradi mraza, opišite znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
15. Opišite poškodbe z električnim tokom, zaplete in pravilno ukrepanje.
16. Razlikujte poškodbe kosti in sklepov, opišite znake, zaplete ter pravilno ukrepanje.
17. Razlikujte poškodbe glave in možganov, prsnega koša, trebuha, opišite znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
18. Razlikujte netravmatološka nujna stanja: akutni koronarni sindrom, možgansko kap, epileptični napad, hipoglikemijo, hiperglikemijo, anafilaksijo, opišite vzroke, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.

Zdravstvena nega pacienta pri različnih obolenjih

1. Opišite vzroke, znake, primerno prehrano in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po življenjskih aktivnostih pri obolenjih:
 - srca in ožilja (angina pectoris, miokardni infarkt, arterijska hipertenzija),
 - dihal (pljučnica, bronhitis),
 - prebavil in jeter (gastritis, apendicitis, ileus, žolčni kamni, ciroza jeter),
 - sečil (cistitis),
 - krvi (anemija, levkemija),
 - endokrinih žlez (diabetes),
 - živčevja (možganska kap),
 - mišic, kosti in sklepov (osteoporoza, mavec).

Zdravstvena nega pacienta z malignimi obolenji

1. Opišite sumljive znake za nastanek raka, onkogene dejavnike in preventivne ukrepe.
2. Opišite neželene učinke pri zdravljenju s citostatiki in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta ob pojavu neželenih učinkov.
3. Opišite zdravstveno nego kože po obsevanju.

Zdravstvena nega pacienta pri kirurškem zdravljenju

1. Razlikujte vrste anestezije (splošno, lokalno, področno).
2. Opišite pripravo pacienta na operativni poseg.
3. Opišite možne zaplete in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po kirurškem posegu.
4. Razlikujte akutne, kronične rane in opišite tipe celjenja ran ter dejavnike, ki vplivajo na celjenje.
5. Opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta z rano.
6. Razlikujte vrste drenaž in opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta z drenažo.

Zdravstvena nega pacienta z infekcijskimi obolenji

1. Opišite osnovne pojme o nalezljivih boleznih, pogoje za nastanek nalezljive bolezni (Vogralikova veriga), potek okužbe, ukrepe za preprečevanje prenosa in imunoprofilakso.
2. Razlikujte najpogostejše okužbe povezane z zdravstvom, dejavnike tveganja in opišite ukrepe za preprečevanje ter aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta.
3. Razlikujte vrste izolacij in opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta v izolaciji.
4. Opišite vzroke, znake, zaplete in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po življenjskih aktivnostih pri:
 - okužbah dihal (influenca, angina),
 - izpuščajnih obolenjih (škrlatinka, norice),
 - okužbah preko krvi (hepatitis B, C, HIV),
 - okužbah živčevja (bakterijski, virusni meningitis, borelioza).
5. Opišite znake, zaplete in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri črevesnih okužbah.

Zdravstvena nega pacienta z motnjo v duševnem zdravju

1. Opišite vzroke, znake in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri samomorilni ogroženosti, povečanem strahu, nasilnem vedenju.
2. Opišite vzroke, znake in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po temeljnih življenjskih aktivnostih pri demenci, deliriju, depresiji.

Zdravstvena nega nosečnice in pacientke z ginekološkimi obolenji

1. Opišite zdrav način življenja nosečnice, spremljanje in preiskave v nosečnosti.
2. Razlikujte bolezni in težave v nosečnosti (gestacijski diabetes, preeklampsija, krvavitve v nosečnosti) ter opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege.
3. Opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege otročnice po porodu, po carskem rezu ter pozna zaplete.
4. Pozna vzroke in znake ginekoloških obolenj (glivična vnetja, endometrioza, rak dojk, rak materničnega vratu) ter aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege.
5. Pozna ukrepe za preprečevanje nastanka spolno prenosljivih bolezni.
6. Razlikujte vrste kontracepcije.

Zdravstvena nega starostnika

1. Opišite osnovne pojme s področja gerontologije, biološke (fizične), psihične in socialne spremembe staranja.
2. Opišite ureditev bivalnega okolja glede na potrebe starostnika.
3. Opišite stopnjo samooskrbe in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege starostnika po življenjskih aktivnostih.

Zdravstvena nega umirajočega pacienta in oskrba umrlega

1. Razložite načela paliativne oskrbe.
2. Opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege neozdravljivo bolnega po življenjskih aktivnostih.
3. Opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege umirajočega pacienta po življenjskih aktivnostih.
4. Opišite oskrbo umrlega pacienta.

Zdravstvena nega otroka v različnih starostnih obdobjih

1. Pozna preventivne dejavnosti za ohranitev zdravja otroka v različnih starostnih obdobjih.
2. Razlikujte telesne in fiziološke značilnosti novorojenčka, nedonošenčka, dojenčka ter opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege po temeljnih življenjskih aktivnostih.
3. Opišite telesni, zaznavni in psihosocialni razvoj otroka v različnih starostnih obdobjih.
4. Opišite primerno prehrano otroka v različnih starostnih obdobjih.

Zdravstvena nega bolnega otroka v različnih starostnih obdobjih

1. Opišite pravice otrok v bolnišnici in psihični hospitalizem.
2. Opišite komunikacijo s starši, z bolnim otrokom in mladostnikom.
3. Opišite vzroke, znake, primerno prehrano in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege otroka ter mladostnika po življenjskih aktivnostih pri obolenjih:
 - prebavil (driska, zaprtje, bruhanje, dehidracija, celiakija),
 - dihal (nahod, tonzilitis, bronhitis, astma, vnetje srednjega ušesa)
 - sečil (vnetje sečil),
 - srca (prirojene srčne napake),
 - krvi (anemija, levkemija, hemofilija),
 - endokrinih žlez (sladkorna bolezen),
 - živčevja (vročinski krči, epilepsija).
4. Opišite obravnavo otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.
5. Opišite oskrbo gluhega, naglušnega, slepega ter slabovidnega otroka in mladostnika.